

Tartalom

Előszó	7
1. A családfelállítás alapjai	9
A családfelállítás módszerének áttekintése	9
Családtörténeti tények	14
Eredetrendszer vagy jelenlegi rendszer és a cél	15
2. Amit a gyerekek magukkal cipelnek: fedezzük fel, hogyan kapcsolódunk családunkhoz	21
A családhoz való kötődés	21
Korai halál	26
Átvett érzések	31
Bűncselekmény és súlyos bűn	34
Különös sorsok	40
A gyerekek hűek szüleikhez	42
A megszakadt közeledés	47
A kapcsolódás módjai	48
3. Szeretet, párkapcsolat és gyerekek: vállaljuk a felelősséget saját életünkért	53
Szeretet és rend – ellentmondás?	53
Férfiként és nőként a párkapcsolatban	56
Szülőnek lenni	61

A párkapcsolat és a szülői szerep rendje: ki élvez elsőbbséget?	65
Gyermektelenség	68
Kötődés korábbi partnerhez	69
Terhességmegszakítás	75
Az ellenőrzés ellentmond a nevelés lényegének	78
4. Hogyan érthetjük meg a családfelállításokat és azok hátterét?	81
A „mindent tudó hely”	81
A képviselő szerepe	89
A nyelvhasználat	93
Szeretet és jogtalan bitorlás	96
5. A családfelállítás mint eszköz	101
A hatás	101
A terapeuta szerepe	106
Terápia és/vagy segítség az életben?	111
Egyszeri alkalom a felállítás?	113
Vannak-e veszélyei a felállításoknak?	116
Hogyan történik az egyéni felállítás?	120
Érzések, személyiségrészek és más objektumok felállítása	123
A felállítás mint az élet iskolája	128
6. Kitekintés: A családfelállítások sokrétű felhasználási lehetőségei	135
Felállítások bűncselekményeknél és a büntetés- végrehajtásban	135
Férfiak és nők	143
„Haza” és a Harmadik Birodalom mint német örökség ...	154
Nemzeti hasonlóságok és különbségek	162
Családfelállítás és etika	172

7. Mi rejlik a családfelállítással végzett munkában?	177
Kritikai vélemények és kifogások	177
Tapasztalati beszámolók	193
8. Mit tehetek egyedül?	199
A család történetének feltárása	199
Végszó	205
Köszönetnyilvánítás	209
Irodalomjegyzék	211
Ajánlások és címek	215
A szerzőről	217

Előszó

Úgy tűnik, mára szárnyaik nőttek az embereknek. Olyan, mintha nem is léteznének már olyan akadályok, amelyeket a tudomány és a technika ne tudna legyőzni. Ugyanakkor egyre több a háború, a környezeti katasztrófa, és egyre nő a félelem az emberekben. A szárnyaink megvannak, de hiányoznak a gyökerek.

A család az az alap, amelyben gyökeredzünk. Amíg ezeket a gyökereket nem ismerjük (fel), szárnyaink gyengék maradnak. A családfelállítás az egyik lehetséges módja annak, hogy felfedezzük ezeket a gyökereket, és megszabadítsuk őket mindattól, ami árt nekik és gyengíti őket. Akkor a gyökerekből a szárnyakba áradhat az erő. Bert Hellinger, aki a családfelállítást az itt leírt módon kifejlesztette, a következőképpen foglalja össze tapasztalatait:

Ha a család rendjét ily módon helyreállítják, az egyén kiléphet a családból. Ilyenkor maga mögött érzi a család erejét. Csak ha elismeri a családhoz való kötődését, és tisztán látja saját felelősségét, illetve osztozik benne, akkor érezheti magát tehermentesítve, illetve akkor tud saját egyéni, különleges feladatainak eleget tenni anélkül, hogy a korábbi dolgok ránehezednének és kisértének.

1.

A családfelállítás alapjai

A családfelállítások során láthatóvá válnak a családon belüli feszültségek, konfliktusok és a családtagok közötti megterhelő kapcsolódások. Ezekkel dolgozik a terapeuta, és ezek sokszor segítenek megtalálni a megoldásokat. A felállítások formája, menete és hatása meglepő lehet első látásra. Ez a fejezet a családfelállítás alapjaiba vezet be, hogy a későbbiekben leírtak az előzetes ismeretekkel nem rendelkező olvasók számára is érthetőek legyenek.

Bert Hellinger a családfelállítás új módját fejlesztette tovább és mélyítette el: módszerében képviselők elevenítik meg és szemléltetik a felállítást végző személy saját családjának érintettjeit. Így egyetlen pillantással érthetővé válnak a több generáció óta meglévő kapcsolatok és az eddig fel nem ismert kapcsolódások.

A családfelállítás módszerének áttekintése

Legjobban és legkönnyebben szemináriumon végezhető el a felállítás. Egyéni foglalkozás vagy terápia keretében is megvalósítható ugyan, de a szemináriumi forma kedvezőbb, mert a képviselők átfogóbb benyomást közvetítenek. A szemináriumon olyan emberek találkoznak, akik valamennyien fel akarják állítani családjukat. Többnyire minden résztvevő egyedül jön, a család többi tagjára ehhez a feladathoz nincs szüksége. Néha testvérek, egyik

szülő a gyerekével vagy párok is részt vesznek a foglalkozásokon. Különösen gazdagító élmény lehet egy ilyen szeminárium azoknak, akik együtt jönnek.

Aki a családfelállítást szeretné megcsinálni, annak kiindulópontként egy témára vagy egy problémára van szüksége, az úgynevezett célra. Például egy felnőtt nő újra és újra különösebb ok nélkül haragot érez édesanyja iránt. A felállítás során ennek a haragnak az általa nem ismert okát keresi. Ezenfelül azt reméli, hogy haragja megváltozik, csökken vagy akár meg is szűnik a felállítás hatására.

A terapeuta vagy vezető (ezeket a fogalmakat a következőkben azonos jelentésűként alkalmazzuk) először azokat a lényeges eseményeket kérdezi meg a páciensről, amelyek családjában az utolsó két generáció idején történtek. A páciens célján és ezeken az eseményeken kívül semmit nem akar tudni. Ezután a páciens kiválaszt a szűk család (szülők, testvérek) minden élő, és minden elhunyt családtagja és önmaga helyére egy képviselőt. Általában a férfi rokonok helyére férfiakat, a nők helyére nőket állít.

Ezután következik a felállítás, amelyhez a terem közepén vagy egy kis színpadon szükséges némi hely. A páciens most spontán – anélkül hogy beszélne és megmagyarázná, sorban minden képviselőt a helyére állít, és megadja, hogy melyik irányba álljanak. Először tehát felállítja az édesanyját, majd az édesapját stb., míg minden családtag a helyére kerül. A felállítás hosszabb mérlegelés nélkül történik, ahogy a páciens abban a pillanatban helyesnek érzi. Csak az a fontos, hogy befelé figyeljen.

Miután a páciens felállította családtagjait, leül úgy, hogy jól átlássa a képet. Ettől a perctől kezdve egészen a felállítás végéig csupán megfigyelő marad, és hagyja, hogy mindaz, amit a terapeuta és a képviselők mondanak és tesznek, hasson rá.

Ami a megdöbentő, sőt rejtélyes ebben a módszerben, az az, hogy a felállított képviselők a számukra kiválasztott helyen hozzáférnek az adott családtag érzéseéhez és kapcsolódásaihoz.

Ha például egy gyereket vagy szülőt szélre állítanak fel, és nem a többiek felé néz, azt a képviselő többnyire nyomasztó-

nak éli meg. Ezt még könnyű megérteni. De ezenkívül sok olyan érzést és kapcsolatot is éreznek, amelyek az érintett családban – sokszor csak a felszín alatt – léteznek. Gyakran még testi elváltozásokat is érzékelnek, reszket a térdük, megszedülnek, megfeszül a válluk vagy begörccsöl a gyomruk. A képviselők érzik, hogy ebben a szerepben kit kedvelnek és kit nem, kire haragszanak, és kivel szeretnének kapcsolatban lenni. Minden helynek megvan a saját ereje, így bárki áll egy adott helyen, hasonlóan reagál. És igen, a képviselő néha olyan mondatokat is használ, amelyeket az a bizonyos családtag mondani szokott.

Általában a terapeuta egymás után megkérdezi a képviselőket, hogy hogyan érzik magukat a helyükön. Miután ily módon először is megismerik a szülők és a gyerekek közötti érzéseket és kapcsolatokat, a terapeuta sokszor a korábbi generációkból is felállít családtagokat, vagy ő maga állítja fel őket. Sokszor okoz meglepetést, ha rég elfelejtett, elhunyt családtagokat állítanak fel, akik addig idegenek voltak vagy a felállítást végző alig ismerte őket.

Megtörténhet például, hogy egy unokaöcs hirtelen szinte mágneses erővel vonzódik nagybátyjához, aki sok évtizeddel korábban elesett a háborúban. A felállítások azt mutatják: ha valaki belsőleg erősen kötődik valakihez, akkor saját életében gyakran hasonló érzéseket él meg, és hasonlóan alakul a sorsa, mint ennek az ősenek. Valójában ez Hellinger egyik legjelentősebb felfedezése: a gyerekek átveszik a korábban élt családtagok érzéseit és viselkedését. Ezekhez az érzésekhez és viselkedésmintákhoz, amelyek tulajdonképpen idegenek számukra, sokszor egész életükben ragaszkodnak. Hellinger erre az „összefonódás” szót használja. Ilyen esetekben a gyerekek sorsa – sokszor még felnőttkorukban is – „összefonódik” ezeknek a családtagoknak a sorsával. Sok olyan jelenség, mint a depresszió, a bűntudat, pszichés zavarok vagy öngyilkossági hajlam ezekre az összefonódásokra vezethetők vissza. Amíg nem ismerjük fel, hogy kihez kötődünk, saját érzéseink és viselkedésünk gyakran érthetetlen számunkra is. Ezek a kötődések láthatatlanul befolyásolják, sőt néha uralják az életünket.